Prinsipp- og handlingsprogram

2007–2010

Norsk Tjenestemannslag

Vedtatt av NTLs landsmøte 2006.

Utgitt av:
Norsk Tjenestemannslag
(Norwegian Civil Service Union)
Møllergt 10, 0179 Oslo
Tlf: 23 06 15 99
E-post: post@ntl.no
www.ntl.no

Innholdsfortegnelse:

DEL 1. VISJON FOR SAMFUNNET 4

DEL 2. PRIORITERTE SATSINGSOMRÅDER – krav overfor myndighetene 5

2.1 Utviklingen av velferdsstaten 5
2.2 Økonomisk og sosial trygghet 5
2.3 Arbeidstid og arbeidsorganisering 6
2.4 Likestilling 6
2.5 Mangfold og likeverd 7
2.6 Utdanning og forskning 8
2.7 Miljø og utvikling 9
2.8 Kunst og kultur 9
2.9 Internasjonalt samarbeid 10

DEL 3. FAGLIG DEL – krav overfor arbeidsgiver 11

3.1 Virksomhetsutvikling og medbestemmelse 11
3.2 Personalpolitikk 11
3.3 Lønns- og tariffpolitikk 12

DEL 1. VISJON FOR SAMFUNNET

NTL bygger sitt arbeid på arbeiderbevegelsens grunnprinsipper om frihet, likhet, solidaritet og et demokratisk samfunn.

NTL ønsker et samfunn som gir god livskvalitet for alle i form av trygghet, frihet, mangfold, ansvarlighet og rettferdighet. Alle mennesker er avhengig av et fellesskap som trygger grunnleggende behov som utdanning, arbeid, bolig og helsetjenester. Utformingen av samfunnet skal baseres på prinsippene om Universell utforming, slik at alle kan delta i samfunnslivet uten individuell tilrettelegging.

Velferdsstaten skal organiseres med en målsetting om likeverdige tjenestetilbud uansett bosted, sosial bakgrunn og økonomisk evne. Alle skal ha adgang til naturen, et godt ytre miljø og et nærmiljø som gir tilhørighet og trygghet. Gode oppvekstvilkår og like muligheter for barn og unge må ikke avgjøres av bosted eller foreldrenes inntekt.

Utviklingen av velferdssamfunnet er avhengig av hvordan vi bruker og fordeler ressursene mellom ulike formål og mellom generasjonene. NTL vil arbeide for at utviklingen av samfunnet tar vare på natur og miljø også til beste for kommende generasjoner. Målet er en bærekraftig utvikling.

«... alle i samfunnet skal sikres økonomisk uavhengighet og sosial tilhørighet, og at alle som har arbeidsevne kan få arbeid»

Det er et overordnet mål for NTL at alle i samfunnet skal sikres økonomisk uavhengighet og sosial tilhørighet, og at alle som har arbeidsevne kan få arbeid. Vi krever et arbeidsliv som legger vekt på et godt arbeidsmiljø for å utnytte alles ressurser til beste for den enkelte og hele samfunnet.

Arbeidstakere skal likestilles uansett kjønn, seksuell orientering, alder, funksjonsevne, etnisk bakgrunn og utdanning. Vi vil motvirke tendensen til et brutalisert arbeidsliv som skaper sykdom og utstøting. NTL vil arbeide for at det blir lagt til rette for at den enkelte arbeidstaker kan benytte sin rett til å velge å være i arbeidslivet fram til lovfestet aldersgrense.

NTL vil være en aktiv pådriver i arbeidet for fred og solidaritet. Internasjonal solidaritet må innebære en jevnere fordeling av godene i verdenssamfunnet. Internasjonalt samarbeid er også nødvendig for å løse de store miljøutfordringene.

NTL skal, som en konstruktiv og engasjert aktør, være premissleverandør i samfunnsdebatten. Vi vil arbeide for å sikre gode og trygge lønns- og arbeidsvilkår for medlemmene.

DEL 2. PRIORITERTE SATSINGSOMRÅDER – krav overfor myndighetene

2.1 Utviklingen av velferdsstaten

NTL vil kjempe for en sterk og effektiv offentlig sektor for å sikre en rettferdig fordeling av verdiskapningen og en god bruk av våre felles ressurser. For å sørge for en rettferdig fordeling og tilbud til alle, må viktige primæroppgaver løses i offentlig regi. De offentlige midlene skal komme innbyggerne til gode og ikke bli til overskudd i privat virksomhet. NTL krever at det er et rimelig forhold mellom oppgavene som skal utføres og ressursene som stilles til disposisjon.

Omfanget og utførelsen av offentlige tjenestetilbud skal være de folkevalgtes ansvar, og skal fortsatt løses ved bruk av offentlig ansatte. Privatisering, konkurranseutsetting og outsourcing kan ikke løse de utfordringene samfunnet står overfor. Riktig organisering av offentlig virksomhet, der ansatte får utvikle og utnytte sin kompetanse, gir et bedre tjenestetilbud. Dette må gjøres ved at ansatte og brukere trekkes aktivt med i prosessene, og at det utarbeides konsekvensanalyser før vedtakene fattes. Vi aksepterer ikke at Storting og regjering gjennom organisasjonsendringer fraskriver seg styring og kontroll over velferdstjenestene. NTL skal være pådriver i arbeidet for at fagbevegelsen skal være på offensiven, og komme med alternative løsninger til privatisering og konkurranseutsetting for å løse velferdsstatens utfordringer.

NTL skal hele tiden være opptatt av at staten organiseres effektivt og yter best mulig tjenester til brukerne, uten at det forringer arbeidsvilkårene for de tilsatte. Det kan innebære både omstillinger, samarbeid på tvers av sektorer og endringer i arbeidsoppgaver. Velferdsstaten må utvikles for å imøtekomme folks behov, og fortsatt bygge på hovedprinsippet om universelle rettigheter.

NTL vil motarbeide at moderniseringen i staten skjer etter markedsliberalistiske prinsipper, som er det politiske og verdimessige grunnlaget New Public Management er basert på. Vi skal bruke vår kompetanse og innflytelse til å arbeide for fornyelse av offentlig sektor som er forenlig med arbeiderbevegelsens grunnprinsipper. Grunnholdninger om at offentlige tjenester i seg selv er mer ineffektive og dårlig organisert, kan ikke aksepteres og må aktivt tilbakevises.

«For å sørge for en rettferdig fordeling og tilbud til alle, må viktige primæroppgaver løses i offentlig regi»

2.2 Økonomisk og sosial trygghet

Arbeid er nøkkelen til velstandsutvikling. Retten til arbeid gjøres reell for alle. Det må spesielt satses på tiltak overfor grupper hvor arbeidsledigheten er særlig høy.

Jobbrotasjon, økt medinnflytelse, kompetanseutvikling, aktiv livsfasepolitikk m.m. er tiltak som kan medvirke til at flere klarer å stå i arbeidslivet lenger. Vi aksepterer ikke et arbeidsliv som støter store grupper av arbeidstakere ut av arbeidslivet og over på trygd. NTL krever at arbeidslivet utformes med sikte på at flest mulig skal få mulighet til å delta, også de med lavere og variabel arbeidsevne.

Arbeidstakerorganisasjonene bidrar til og er en forutsetning for ordnede arbeids- og lønnsforhold i arbeidslivet. NTL krever fullt inntektsfradrag for fagforeningskontingenten.

Myndighetene må ta sitt ansvar og være en betydelig pådriver i arbeidet med å sikre at intensjonene i IA-avtalen blir realisert. NTL vil samtidig arbeide for ordninger som gjør det mulig å forlate yrkeslivet på en verdig måte. De sosiale velferdsordningene skal gi trygghet mot tap av inntekt, sikre den enkelte hjelp og omsorg og bidra til sosial utjevning. Folketrygden skal være bærebjelken i velferdsstaten.

NTL skal arbeide for å fjerne eksisterende egenandeler og arbeide mot at det innføres nye egenandeler og gebyrer på velferdstjenestene. Det må være et nasjonalt ansvar å sørge for at alle skal kunne leve et verdig liv. Det er meningsløst at det blir flere fattige i et av verdens rikeste land. NTL krever omfordeling.

Skattesystemet skal sikre det offentlige nødvendige inntekter og bidra til utjevning mellom grupper og individer. Dette innebærer at skattenivået må reduseres for grupper med lavere og midlere inntekter, og skjerpes for de med høyest inntekt, formue og aksjeutbytte. Kontrollapparatet må styrkes både i kvalitet og kvantitet for å forebygge og avdekke svart økonomi. Dette er viktig for å opprettholde skattemoral og sikre at skattleggingen oppfattes som rettferdig.

«Skattesystemet skal sikre det offentlige nødvendige inntekter og bidra til utjevning mellom grupper og individer»

Folketrygdens ytelser må opp på et nivå som gjør det mulig å leve et fullverdig liv, også for de som ikke har tilleggspensjoner. Retten til ytelser fra folketrygden og tilgangen til velferdsordningene må omfatte alle og baseres på fellesskapets finansiering.

Prisen for å etablere seg på boligmarkedet er for høy. Den offentlige støtten til førstegangsetablering må bedres. Husbanken må bidra med en rimelig og stabil finansiering for nybygging. Det må bygges flere utleieboliger med lav leie ved hjelp av offentlig støtte. Disse må forvaltes av ikke-kommersielle aktører. Kommunene må stille flere tomter til disposisjon for dette formålet. Flere studentboliger med statlig tilskudd og lav leie er nødvendig for å lette boligsituasjonen for studenter.

2.3 Arbeidstid og arbeidsorganisering

NTL skal forsvare normalarbeidsdagen. NTL vil arbeide for en nedsettelse av arbeidstiden tilsvarende 6-timersdagen. Arbeidstidsreguleringene må ta utgangspunkt i at den enkelte selv har rett til å skille mellom arbeid og fritid. Reglene for når det er lovlig å benytte merarbeid og overtid må skjerpes. NTL vil jobbe for at spisepausen skal være betalt for alle. Ferieloven må bedre tilpasses turnuspersonell.

Vernet om arbeidstakernes helse, trygghet og velferd må styrkes. Dette vil få positive konsekvenser både for den enkelte og samfunnet. Det er nødvendig å forbedre samordningen mellom aktørene som regulerer forholdene i arbeidslivet. Kunnskaps- og erfaringsutvikling, tilrettelegging og tilpasning av den enkeltes arbeidssituasjon er viktige virkemidler som må tas i bruk.

NTL aksepterer ikke at konsekvensene av et helsefarlig arbeidsliv veltes over på den enkelte i form av reduserte sykelønnsrettigheter eller innstramninger i AFP-ordningen.

2.4 Likestilling

NTL skal jobbe for et samfunn der begge kjønn har like rettigheter og plikter i arbeids-

livet, i samfunnet og i hjemmet. Et viktig virkemiddel for å få til dette er kortere daglig/ukentlig arbeidstid og at menn fullt ut gis selvstendige fødselspengerettigheter. Det skal lovfestes at en større del av fødselspermisjonen skal forbeholdes mannen. NTL skal arbeide for lengre fødselspermisjon.

Kvinnenes posisjon og vilkår i arbeidslivet må styrkes. NTL vil arbeide for å sikre at målsetningen i kvoteringsbestemmelsene om minimum 40 % kvinnerepresentasjon i styrer og politiske organer oppfylles. For at også kvinner skal være økonomisk selvstendige, må arbeidet med likelønn, karrieremuligheter, lavlønn og mulighet til hele stillinger prioriteres.

NTL vil arbeide for å fjerne alle hindringer for at kvinner skal kunne oppnå de samme karrieremuligheter og den samme lønnsutvikling som menn. Det må sikres at omsorgsansvar ikke er hemsko for like utviklingsmuligheter. Samordningen av pensjoner for ektepar og samboere må fjernes.

NTL vil motarbeide ordninger som stimulerer til at kvinner velger seg bort fra aktiv deltakelse i yrkeslivet, fordi det har negative konsekvenser for utviklingen av økonomisk og sosial likestilling mellom kjønnene. En slik ordning er kontantstøtten.

Vi mener at fullverdig barnehagedekning og en reduksjon i satsene for barnehager og skolefritidsordningen er viktige virkemidler i arbeidet for økonomisk og sosial likestilling. Det er en viktig del av likestillingsarbeidet å legge til rette for høyere yrkes- og samfunnsdeltakelse blant kvinner med etnisk minoritetsbakgrunn.

2.5 Mangfold og likeverd

NTL ønsker et åpent og inkluderende samfunn, og vil bekjempe alle former for diskriminering. NTL skal arbeide målrettet for å sikre likeverdig behandling av alle minoritetsgrupper.

Arbeidsstyrken skal gjenspeile mangfoldet i befolkningen. Staten som arbeidsgiver har derfor et spesielt ansvar for at ingen diskrimineres ved ansettelse, og må aktivt bidra til at alle aksepteres. Formelle og faktiske hindringer må identifiseres og fjernes.

«Staten som arbeidsgiver har derfor et spesielt ansvar for at ingen diskrimineres ved ansettelse...»

Samfunnet må jobbe aktivt for å iverksette tiltak som fremmer inkludering og hindrer utstøting av personer med innvandrerbakgrunn. Denne typen tiltak tilfører ressurser og mangfold i arbeidslivet – en berikelse som bidrar til et flerkulturelt samfunn. NTL krever at aktivitetsplikten inkluderes i diskrimineringsloven. Aktivitetsplikten omfatter blant annet rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter og beskyttelse mot trakassering.

Innvandrerkvinner som skiller seg som følge av vold i ekteskapet, må sikres fortsatt opphold i Norge. Alle saker som omhandler familievold skal føres for full utlendingsnemnd. Innvandrere skal ha de samme muligheter, rettigheter og plikter som befolkningen for øvrig.

NTL skal være en pådriver for at personer med minoritetsbakgrunn rekrutteres til fagbevegelsen.

2.6 Utdanning og forskning

Overordnet styring og finansiering av utdannings- og forskningssektoren skal være et offentlig ansvar. Dette skal styres av samfunnets behov og ikke markedets ønske om profitt, derfor må universiteter og høgskoler fortsatt være statlige forvaltningsorganer.

Universitets- og høgskolesektoren må sikres at de på en god og effektiv måte kan utføre sine hovedoppgaver; undervisning, forskning og formidling på et høyt internasjonalt nivå. Instituttsektoren må gis grunnbevilgninger som er tilstrekkelige til å ivareta forskernes faglige utvikling og til at det kan bygges opp langsiktig kompetanse. Forskningsinstituttene må finansieres slik at de kan konkurrere på like vilkår.

NTL krever at bevilgende myndigheter tar sine forpliktelser på alvor og gir et økonomisk løft til grunnforskningen. Dette er også nødvendig for at forskerne skal kunne hevde seg på et internasjonalt nivå og for å sikre den frie forskerinitierte forskningen. Offentlig finansierte forskningsinstitusjoner som universiteter, høgskoler og forskningsinstitutter, må være de viktigste bidragsytere til forskning på viktige nasjonale og samfunnsmessige oppgaver.

Resultatbasert finansiering virker styrende for valg og strategier for undervisning og forskning og er dermed i strid med forskningens frihet. Finansieringen må støtte opp under den frie forskningen og ikke gjøres avhengig av konkurranse eller næringslivets prioriteringer innen forskning og utvikling. Å øke basisbevilgningen er det viktigste virkemiddel i denne sammenheng.

«Overordnet styring og finansiering av utdannings- og forskningssektoren skal være et offentlig ansvar»

Internasjonalisering av høyere utdanning og forskning må bygge på samarbeid mellom ulike nasjonale utdanningssystemer. Norge må motarbeide at høyere utdanning gjøres til en del av GATS-avtalen. Makt over utviklingen innen utdanning skal ligge hos de folkevalgte, og ikke hos handelspolitiske og markedsøkonomiske organer.

Det viktigste tiltaket for å øke rekrutteringen til forskningsvirksomhet er å gjøre det mer attraktivt å ta doktorgradsutdanning. Det er videre viktig å opprette flere stillinger for ferdige doktorander.

Et godt læringsutbytte krever et helhetlig og inkluderende læringsmiljø som tar hensyn til både faglige, sosiale og velferdsmessige forhold. Studentene skal sikres rett til å medvirke i dette arbeidet.

En gunstig studiefinansiering må sikre at alle har lik rett til utdanning, uavhengig av bosted, alder, kjønn, økonomisk eller sosial situasjon, slik at heltidsstudenten igjen kan bli en realitet. NTL krever en politisk styrt, lav rente på studielån.

Stipenddelen av støtten må gradvis økes, og tidligere inngåtte studielån avskrives parallelt. Ordninger med lettelser i tilbakebetalingsvilkårene må være fleksible og tilpasses grupper med en vanskelig sosial og økonomisk situasjon.

Folkehøgskolene er et viktig alternativ for ungdom i dagens utdanningssystem og må derfor sikres trygge rammevilkår.

Elever som har rett til videregående opplæring må få gratis skolemateriell og fullstipendiert utdanning, slik at de kan starte høgre utdanning uten studiegjeld. Støtteordningen

for studenter i høgre utdanning må være på et økonomisk nivå som de kan leve av.

NTL krever at det innføres en universell rett til fullført 13 årig grunnopplæring i Norge.

2.7 Miljø og utvikling

Forbruks- og produksjonsmønstrene må legges om i hele verden. Hensynet til miljø og rettferdig fordeling mellom fattige og rike land må sette rammen for økonomisk utvikling og forbruk.

Miljøproblemene må finne løsninger gjennom forpliktende internasjonalt samarbeid og forpliktende avtaler på internasjonalt nivå. Det er en stor utfordring å redusere globale utslipp av helse- og miljøskadelige stoffer. Norge må være et foregangsland på dette området. Bevaring av biologisk mangfold, reduksjon av klimagassutslipp, bruk av mer miljøvennlig teknologi og redusert bruk av miljø- og helsefarlige kjemikalier, er viktige skritt i denne retningen. NTL går inn for økt offentlig støtte til og bedre tilrettelegging for kollektivtrafikk i byene for å redusere omfanget av forurensing og trafikkulykker.

Det er et offentlig ansvar å sette av ressurser til utvikling av mer effektive, fornybare og miljøvennlige måter å framskaffe, omforme og forbruke energi på.

Norges naturressurser i form av olje, gass og vannkraft må eies og forvaltes av det offentlige. Regjeringen må avvise krav fra ESA om at private og utenlandske selskaper kan kjøpe opp norsk vannkraft. NTL krever at hjemfallsretten opprettholdes.

Grønne skatter bør tas i bruk som et virkemiddel for å redusere miljøproblemene. Det er viktig å stimulere til investeringer i ny, mer miljøvennlig teknologi og til å videreutvikle eksisterende. NTL støtter prinsippet om at den som forurenser skal betale.

2.8 Kunst og kultur

Kunst og kultur trenger et betydelig økonomisk løft. Kunst og kultur er viktig for menneskets identitet og for utviklingen i samfunnet. Et aktivt og mangfoldig kulturliv er viktig for å gi våre liv et rikere innhold. Kulturtilbudene må gis en distriktsvennlig utforming, slik at alle har tilgang til og mulighet for deltakelse i et aktivt kulturliv. Dette sikres best gjennom offentlige støtteordninger. NTL vil jobbe for at både det profesjonelle og det frivillige kulturliv blir et politisk satsingsområde.

«Kulturtilbudene må gis en distriktsvennlig utforming, slik at alle har tilgang til og mulighet for deltakelse i et aktivt kulturliv»

NTL vil arbeide for å øke forståelsen for kunstens og kulturens betydning i samfunnet og for et økt kulturelt engasjement. Den samiske kulturen og det mangfold som et flerkulturelt samfunn innebærer, er en berikelse for hele samfunnet.

Informasjonssamfunnet skaper utfordringer når det gjelder lik tilgang på informasjon og kunnskap. NTL mener det må satses mer på biblioteksektoren. Folkebibliotekene er viktigere enn noen gang for livslang læring og for å fremme leseglede.

Det må være et offentlig ansvar å sikre mangfoldet innenfor massemediene. Allmennkringkasteren NRK må gis økonomiske muligheter og ressurser til digital utbygging. NRK er en viktig bærende institusjon, både når det gjelder norsk og samisk språk og kultur, og som forvalter av det frie ord. NTL

mener at NRK fortsatt bør være lisensfinansiert og en motvekt til kommersielle medier.

2.9 Internasjonalt samarbeid

De siste par tiårs omfattende liberalisering av verdensøkonomien har ført til at kapital- og markedskreftene har fått en friere og sterkere rolle verden over. Gapet mellom de rikeste og de fattigste landene øker. Et styrket internasjonalt samarbeid for mer rettferdige handelsregler, sletting av ulandsgjeld og økt bistand er nødvendig for å snu denne utviklingen.

Faglige rettigheter og andre grunnleggende demokratiske rettigheter må sikres gjennom rettslig forpliktende avtaler. NTL mener at et regelverk for handel og investeringer også må ta opp i seg hensynet til økonomisk og sosial utvikling, og rettferdig fordeling. Innføring av Tobinskatten eller andre internasjonale avgifter kan være mulige virkemidler i den sammenheng.

Norge blir i økende grad styrt av det som skjer i EU. Vårt nasjonale regelverk gjennomgår omfattende endringer for å tilpasses EUs direktiver og handelspolitikk. Dette berører også de fleste tjenesteområder i offentlig sektor. For å påvirke denne utviklingen og forhindre sosial dumping, er det nødvendig med samarbeid over landegrensene. NTL krever at regjeringen benytter seg av reservasjonsretten i EØS-avtalen for å hindre at Norge må implementere tjenestedirektivet.

«NTL vil jobbe for at Norge ikke støtter en ytterligere liberalisering av WTO og GATS»

NTL vil jobbe for at Norge ikke støtter en ytterligere liberalisering av WTO og GATS. Vi vil aktivt motarbeide at offentlige tjenester innenfor helse, omsorg og utdanning skal omfattes av GATS-avtalen.

NTL mener det skal være nasjonal kontroll over vitale ressurser som ferskvann og energi.

NTL vil aktivt ta del i arbeidet på den internasjonale arena gjennom europeiske bransjeorganisasjoner for offentlig ansatte, og gjennom samarbeid med internasjonal fagbevegelse. Vi krever at også staten som arbeidsgiver deltar aktivt i det europeiske partssamarbeidet.

Bistands- og solidaritetsarbeid er en annen type internasjonalt samarbeid som må gis høy prioritet. Norge må være en sterk pådriver for å finne internasjonale løsninger på fattigdom og utnytting. NTL skal arbeide for at Norge engasjerer seg i internasjonalt samarbeid, for å bekjempe barnearbeid, menneskehandel og seksuell utnyttelse av kvinner og barn. Vi må øke bistanden og sikre at pengene anvendes på en måte som bidrar til økonomisk og sosial utvikling, demokrati og respekt for menneskerettigheter.

NTL må være pådriver overfor den norske regjering for at den skal tale de fattige landenes sak i WTO og Det internasjonale pengefondet (IMF) og påvirke Verdensbankens utlånspolitikk. En viktig del av dette er å endre strukturtilpasningsprogrammene og sikre at regjeringer som mottar lån respekterer grunnleggende menneskerettigheter og arbeidsrettsnormer. NTL vil at produkter fra utviklingsland skal sikres lettere tilgang til det norske markedet.

NTL er positiv til at Norge gjennom deltakelse i internasjonale organer bidrar til fred og nedrustning og en positiv sikkerhetspolitisk utvikling, basert på folkeretten. Dette forutsetter at FN styrkes og får spille en sentral rolle i

fredsprosessen. NTL støtter ikke deltakelse i internasjonale militære operasjoner utenfor NATOs territorium som ikke har FN-mandat eller som ikke er hjemlet i FN-pakten. Kampen mot atomvåpen må fortsette.

NTL mener også at det militære forsvaret av Norge fortsatt skal bygge på allmenn verneplikt og desentraliserte militære anlegg som kan forsvare norsk territorium og medvirke til stabilitet og fredelig utvikling.

«Gjensidig respekt og oppfølgning av lov- og avtaleverket er en nødvendig forutsetning for å få til gode løsninger i virksomhetene»

DEL 3. FAGLIG DEL - krav overfor arbeidsgiver

3.1 Virksomhetsutvikling og medbestemmelse

NTL krever at fornyelse og utvikling av virksomhetene foregår på en slik måte at det også ivaretar ansattes behov for stabilitet og trygghet. Arbeidsgiver må ta vare på og utvikle arbeidstakernes kompetanse til bedriftens og arbeidstakerens beste. Gjensidig respekt og oppfølgning av lov- og avtaleverket er en nødvendig forutsetning for å få til gode løsninger i virksomhetene. Verv som tillitsvalgt skal likestilles med vanlig tjeneste. Vervet gir kompetanse og skal vektlegges i vedkommendes videre tjeneste og karriere.

Arbeidsgiver må forplikte seg til å sørge for at tillitsvalgte har reell rett til deltakelse der beslutningene treffes. Oppsplitting av virksomheter medfører pulverisering av arbeidsgiveransvar og svekket medbestemmelse.

NTL vil arbeide for å videreutvikle de ansattes rett til medbestemmelse og innflytelse på arbeidsplassene. NTL krever at tjenestemannsorganisasjonene i staten får en formalisert rett til deltakelse i styringsdialogen på alle nivåer i tråd med intensjonene om medbestemmelse.

NTL vil jobbe for at tillitsvalgte på alle nivåer får tilstrekkelig tid til og muligheter for å tilegne seg nødvendig kompetanse og kunnskaper for å utføre oppgaven som tillitsvalgt. Vi krever også at arbeidsgiverne følger opp sitt ansvar for opplæring av egne ledere.

3.2 Personalpolitikk

Personalpolitikken skal bidra til at den enkelte blir bedre i stand til å ivareta helse, trivsel, overskudd og utvikling. Den enkelte arbeidstaker må gis økt innflytelse på planlegging og utforming av egen arbeidssituasjon. NTL krever at arbeidsgiver organiserer virksomheten på en slik måte at arbeidet i all hovedsak utføres av fast ansatte og uten bruk av overtid. NTL aksepterer heller ikke at ansatte presses til forskjellige former for ulønnet arbeid.

NTL vil arbeide for en personalpolitikk som gir rom for tilpasninger til individuelle behov innenfor rammen av et kollektivt avtaleverk og som motvirker brutaliseringen av arbeidslivet. NTL vil arbeide for at alle virksomheter i vårt organisasjonsområde har en dokumentert livsfaseorientert personalpolitikk. Målsettingen er å utvikle et inkluderende og godt arbeidsmiljø for alle arbeidstakere i virksomhetene, der kravene til psykososialt arbeidsmiljø i den nye arbeidsmiljøloven må følges opp av arbeidsgiverne. NTL vil bidra aktivt til å realisere intensjonene og målene

om å skape et inkluderende arbeidsliv. Dette vil vi gjøre gjennom økt oppmerksomhet og innsats fra våre tillitsvalgte på alle nivå. Samtidig må arbeidsgiverne ta sin del av ansvaret.

NTL krever at virksomhetene - ved rekruttering, tilrettelegging, opplæringstiltak og interne rutiner - følger opp arbeidsmiljølovens forbud mot diskriminering. NTL vil arbeide med bevisstgjøring i egen organisasjon for å motvirke forskjellsbehandling og mobbing.

For å kunne dra nytte av og utvikle de ansattes ressurser er det avgjørende at virksomhetene utvikler forpliktende planer for kompetanseutvikling, for å sikre samsvar mellom den enkeltes kompetanse og de oppgaver de skal utføre. NTL krever at arbeidsgiver bidrar med støtte til livsopphold under utdanning for å fullføre etter- og videreutdanningsreformen.

Fjern- og hjemmearbeidsordninger må reguleres i kollektive avtaler, baseres på frivillighet og være et supplement til vanlig arbeidsorganisering. Arbeidstakerne må sikres mot ulovlig overvåking på arbeidsplassen.

«NTL vil arbeide for å bevare det kollektive lønns- og forhandlingssystemet»

3.3 Lønns- og tariffpolitikk

Fagbevegelsens styrke er nært knyttet til kollektive tariffavtaler med felles lønnssystemer og felles arbeidstidsavtaler. Dette avtaleverket utsettes i dag for sterke angrep. NTL vil arbeide for å bevare det kollektive lønns- og forhandlingssystemet. NTL vil motarbeide lønnssystemer som baserer seg på individuelle lønnstillegg.

NTL vil arbeide for lik lønn for likt og likeverdig arbeid, også på tvers av tariffområder. Vi vil fjerne lønnsforskjeller som skyldes kjønn, etnisk bakgrunn, tradisjoner eller tilfeldigheter. Dette krever åpenhet om lønn og lønnsvilkår.

Alle må sikres en lønn de kan leve av. Det er ikke akseptabelt at kvinnedominerte yrker verdsettes lavere enn mannsdominerte. NTL mener at de generelle tilleggene skal være størst mulig og ivareta en positiv kjøpekraftsutvikling. Likelønns- og lavlønnsprofil sikres best ved at hoveddelen av lønnsdannelsen skjer sentralt. NTL krever at det tas inn prosedyreregler for gjennomføring av de lokale forhandlingene, slik at både selve forhandlingene og tvistemulighetene framstår som reelle. Vi vil arbeide for at partene utformer omforente, klare og forutsigbare kriterier for lokale lønnsforhandlinger i de enkelte virksomheter. NTL vil arbeide for at lokale lønnsforhandlinger i staten begrenses til hvert andre år.

Alle ansatte i en virksomhet skal i prinsippet dekkes av tariffavtalen. Ordningen med å ta grupper av arbeidstakere ut av tariffavtalen/lønnsregulativet må innskrenkes kraftig. Ordningen bør bare omfatte virksomhetsledere i større virksomheter. De tillitsvalgte må få tilgang til innholdet i slike lederlønnskontrakter. NTL vil arbeide for at kun organiserte arbeidstakere kan få lønnsopprykk gjennom lokale lønnsforhandlinger.

NTL mener at utgangspunktet for avlønning først og fremst skal være arbeidsoppgaver og ansvar.

Relevant formal- og realkompetanse må verdsettes i lønnssystemene. Lønnsfastsettelse og lønnsendringer skal være gjenstand

for forhandlinger mellom partene. NTL vil jobbe for at sanksjonsmidlene må plasseres der forhandlingene finner sted.

Lønnskriteriene skal avtales mellom partene innenfor rammen av det kollektive avtaleverket, være objektive, målbare og kjent for alle ansatte. Kriteriene skal ikke erstatte eller stå i motsetning til de kollektive lønnssystemer som er fastsatt i tariffavtalene.

«NTL mener at utgangspunktet for avlønning først og fremst skal være arbeidsoppgaver og ansvar»

Den solidariske lønnspolitikken ligger fast. Vi vil arbeide for en utjevning av forskjellene i avlønning mellom offentlig og privat sektor for grupper med samme utdanning. For å kunne forene disse målsettingene må rammene for lønnsoppgjørene gjenspeile den totale lønnsutviklingen i privat konkurranseutsatt sektor. Forhandlingsmodellen må endres slik at totaloppgjøret i LO/NHO-området, også funksjonæroppgjøret, legges til grunn for beregning av rammene for de andre tariffområdene. Eventuelle etterreguleringer må iverksettes når lønnsglidningen og lønnsutviklingen i privat sektor er kjent.

NTL vil aktivt motarbeide enhver svekkelse av kollektive pensjonsavtaler, herunder AFP. Vi vil også støtte opp om utviklingen av supplerende kollektive pensjoner og kreve at alle tjenestepensjoner er regulert gjennom tariffavtaler. NTL vil arbeide for å beholde de rettighetene ansatte har i Statens Pensjonskasse.

NTL vil arbeide aktivt mot enhver svekkelse av sykelønnsordningen. Innføring av karensdager eller reduksjon i sykelønna kan ikke aksepteres.

Notater

Dette omslaget er trykket av Aktuell på norskprodusert returkartong

Norsk
Tjenestemannslag

Møllergata 10 • 0179 Oslo • www.ntl.no
Telefon: 23 06 15 99 • Faks: 23 06 15 55 • E-post: post@ntl.no